

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI-4101-07-08/2012
P/12/127

Białystok, dnia 17 września 2012 r.

**Pan
Tadeusz Kołota
Powiatowy Inspektor Nadzoru
Budowlanego Powiatu Grodzkiego
w Białymstoku**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku przeprowadziła w Powiatowym Inspektoracie Nadzoru Budowlanego Powiatu Grodzkiego w Białymstoku („Inspektoracie”) kontrolę dostępności obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych, oddanych do użytkowania na terenie miasta Białegostoku w latach 2009 – 2012 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole podpisanym 10 września 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, stosowanie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie stan dostosowania obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych, w szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich oraz wykonywanie zadań określonych w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane² dotyczących kontroli procesu budowlanego. Negatywną ocenę uzasadnia w szczególności:

- dopuszczenie do użytkowania 14 (z 15 skontrolowanych) obiektów użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- nieprawidłowe realizowanie zadania określonego w art. 81 ust. 1 pkt. 1 lit. c Prawa budowlanego, dotyczącego kontroli zgodności rozwiązań architektoniczno-budowlanych zawartych w dokumentacji

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

² Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm. Ustawa zwana dalej „Prawem budowlanym”.

projektowej z art. 5 ust. 1 pkt 4 Prawa budowlanego i przepisami techniczno-budowlanymi oraz zasadami wiedzy technicznej w zakresie zapewnienia warunków niezbędnych do korzystania z obiektu użyteczności publicznej przez osoby niepełnosprawne,

- niepodjęcie działań wobec projektantów, którzy wykonali projekty budowlane nie zapewniając, wbrew przepisom art. 5 ust. 1 pkt 4 Prawa budowlanego, osobom niepełnosprawnym warunków niezbędnych do korzystania z obiektów użyteczności publicznej,
- niepodjęcie działań celem wyeliminowania z obrotu prawnego wadliwych projektów budowlanych, zatwierdzonych w decyzjach o pozwoleniu na budowę wydanych przez Prezydenta Miasta Białegostoku,
- nierzetelne przeprowadzanie kontroli obowiązkowej zakończonej budowy obiektu użyteczności publicznej,
- naruszenie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych³.

1. W latach 2009 – 2012 (I półrocze) na obszarze miasta Białegostoku oddano do użytkowania 225 obiektów użyteczności publicznej⁴, w tym 14 – z 15 skontrolowanych przez NIK⁵ – niedostosowanych, wbrew art. 5 ust. 1 pkt 4 Prawa budowlanego, do korzystania przez osoby niepełnosprawne, w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich. W obiektach tych nie były w różnym stopniu spełnione warunki określone w przepisach §§ 16 ust. 1, 18 ust. 1, 20, 21 ust. 1-2, 55 ust. 2, 62 ust. 3, 70, 71 ust. 1 i 3, 85 ust. 1 pkt 3, 86 oraz 193 ust. 2a rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁶:

- dwa obiekty użyteczności publicznej były niedostępne dla osób niepełnosprawnych z powodu braku urządzeń technicznych zapewniających takim osobom dostęp do pomieszczeń usytuowanych na wyższych kondygnacjach lub pomieszczeń higienicznosanitarnych,
- 12 obiektów nie było w pełni dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych. Stwierdzone odstępstwa od warunków technicznych dotyczyły między innymi nie zapewnienia przestrzeni manewrowej w pomieszczeniach higienicznosanitarnych lub nieprawidłowych wymiarów pochylni, bądź braku miejsc parkingowych dla samochodów z których korzystają osoby niepełnosprawne⁷.

Zasadnicze przyczyny dopuszczenia do użytkowania obiektów użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, to nieprawidłowe wykonywanie – w różnej skali – zadań:

- a) określonych w art. 81 ust. 1 pkt. 1 lit. c Prawa budowlanego, a dotyczących kontroli zgodności rozwiązań architektoniczno-budowlanych zawartych w dokumentacji projektowej z przepisami art. 5 ust. 1 pkt 4 Prawa budowlanego i rozporządzenia w sprawie warunków technicznych oraz zasadami wiedzy technicznej, w zakresie zapewnienia warunków niezbędnych do korzystania z obiektu użyteczności

³ Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o ochronie danych osobowych”.

⁴ Wszystkie po wydaniu przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego Powiatu Grodzkiego w Białymstoku („PINB”) pozwolenia na użytkowanie.

⁵ Szczegółowe oględziny obiektów użyteczności publicznej zostały przeprowadzone, na zlecenie NIK, przez PINB w Białymstoku.

⁶ Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm. Rozporządzenie zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych”.

⁷ Właścicielami dwóch z tych obiektów były jednostki samorządowe, a trzech wyższe uczelnie.

publicznej przez osoby niepełnosprawne. W Inspektoracie nie badano projektów budowlanych pod kątem dostępności obiektów dla osób niepełnosprawnych, podczas gdy pięć z 15 analizowanych przez NIK projektów miało wady w tym zakresie. Mimo nieprawidłowości w dokumentacji projektowej, Pan Inspektor w stosunku do projektantów nie wszczął postępowania w sprawie wykroczenia z art. 93 pkt 1 Prawa budowlanego oraz wbrew art. 97 ust. 1 w związku z art. 95 pkt 4 Prawa budowlanego, nie złożył wniosków do właściwego organu samorządu zawodowego o wszczęcie postępowania w sprawie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie. Nie skorzystał Pan też z możliwości jaką daje art. 84b ust. 3 Prawa budowlanego i nie wystąpił do Wojewody Podlaskiego o wznowienie postępowania lub stwierdzenie nieważności pięciu decyzji o pozwoleniu na budowę (wydanych przez Prezydenta Miasta Białegostoku), dotyczących, niedostosowanych – na etapie projektowania i w konsekwencji na etapie realizacji – obiektów: szkolnych, dydaktyczno-naukowych oraz mieszkalno-usługowego;

b) w zakresie przeprowadzania kontroli obowiązkowej zakończonej budowy obiektu użyteczności publicznej. W protokołach z kontroli ośmiu obiektów podano, że zostały zapewnione warunki niezbędne do korzystania przez osoby niepełnosprawne, a w dwóch że obiekty zostały wykonane zgodnie z dokumentacją projektową. Ponowne kontrole tych samych obiektów przeprowadzone, na zlecenie NIK, przez PINB wykazały natomiast, że tych 10 obiektów nie było, w różnym stopniu, dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym dwa obiekty wybudowano z istotnymi odstępstwami od zatwierdzonych projektów.

2. Nieprawidłowo wykonywano obowiązki wynikające z przepisów ustawy o ochronie danych osobowych. Dopiero w grudniu 2011 roku:

- dziewięciu pracownikom mających dostęp do rejestrów i ewidencji prowadzonych w Inspektoracie (bazy danych osobowych) udzielono upoważnień, o których mowa w przepisach art. 37 ustawy o ochronie danych osobowych,
- założono ewidencję osób upoważnionych do przetwarzania danych, wymaganą przepisem art. 39 tej ustawy,
- opracowano „Politykę bezpieczeństwa”, wymaganą przepisem § 3 ust. 1 i § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych⁸.

W trakcie kontroli NIK dokonano zgłoszenia zbioru danych osobowych do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych (obowiązek wynikający z art. 40 powołanej ustawy), mimo że dane osobowe zawarte w ewidencji rozpoczynanych i oddawanych do użytkowania obiektów budowlanych gromadzono od 2003 roku.

⁸ Dz. U. Nr 100, poz. 1024.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) sprawdzanie dokumentacji projektowej w zakresie zapewnienia warunków do korzystania z obiektów użyteczności publicznej przez osoby niepełnosprawne, w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich;
- 2) przeanalizowanie dokumentacji projektowej i w przypadku zaistnienia ustawowych przesłanek, wszczęcie postępowań w sprawie wykroczeń z art. 93 pkt 1 Prawa budowlanego oraz skierowanie wniosków do właściwego organu samorządu zawodowego o wszczęcie postępowania w sprawie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, stosownie do przepisu art. 97 ust. 1 Prawa budowlanego;
- 3) występowanie o wznowienie postępowania lub stwierdzenie nieważności decyzji o pozwoleniu na budowę, w przypadku projektów budowlanych opracowanych z naruszeniem art. 5 ust 1 pkt 4 Prawa budowlanego;
- 4) rzetelne przeprowadzanie kontroli obowiązkowej zakończonej budowy obiektów użyteczności publicznej.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Inspektora w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków lub o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków, lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Inspektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
w Białymstoku
Barbara Chilińska